

УДК 004.775:070+654.19(043.2)

ПОШУК ЗНАНЬ У СИСТЕМІ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Бобарчук О.А., к.т.н., Мелешко М.А., к.т.н., Ракицький В.А.

Національний авіаційний університет, м. Київ

Анотація. *Розглянуті підходи пошуку знань в інформаційних мережних ресурсах з використанням сучасних пошукових систем. Надані відповідні посилання для практичного використання.*

Ключові слова: *пошук знань, інформаційні дані, пошукові системи, інтернет-комунікація.*

Інформаційні дані, що зберігаються на інформаційних порталах, сайтах, в цифрових архівах електронних бібліотек, комп'ютерних мережних засобах є основою стимулювання щодо мотивації до створення нових проєктних рішень, що впливають на ефективність роботи фахівців в різних галузях господарювання.

Щорічне збільшення об'ємів інформації в оточуючому просторі людської спільноти потребує усвідомлених дій фахівців щодо креативного мислення, пошуку нових ідей для досліджень та практичної реалізації методів та засобів збагачення інформованості, формування знань, умінь та навичок.

Людина продукує інформацію, сприймає, опрацьовує, створює відео- та аудіо-образи з використанням різноманіття складових мультимедійного контенту на суб'єктному, об'єктному та процесному рівні. Ці процесні метаморфози вже давно сприймається як щось само собою зрозуміле явище.

Актуальним стає питання управління системою знань та використання ефективних пошукових систем для здійснення продуктивної інтернет-комунікації в

системі «Суб'єкт (комунікатор) – Комп'ютерні засоби обробки/передачі та відтворення даних – Користувач» [1].

На рис. 1 представлена схема функціональних зв'язків системи поширення знань. Практично об'єкт вміщує не тільки дані, але і правила (методи) їх обробки. Такий механізм закладений в повнотекстових інформаційно-пошукових системах, використання яких поширені в Інтернет.

Розглянемо деякі популярні системи пошуку для корпоративних мереж.

Google Search Appliance - програмно-апаратний комплекс пошуку документів у корпоративних мережах.

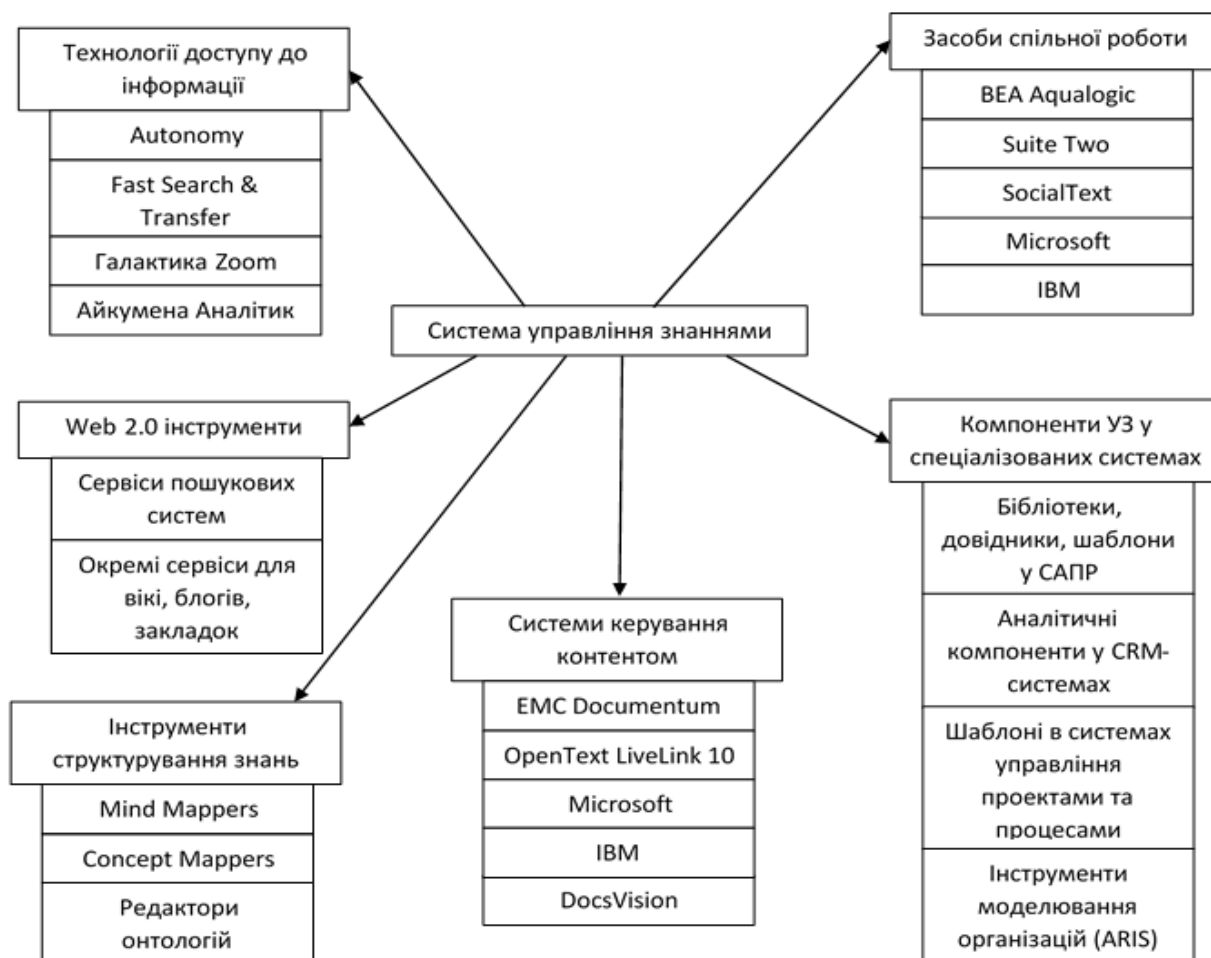

Рис. 1. Структура функціональних зв'язків системи поширення знань

Серед користувачів *Google Search Appliance* такі потужні структури як управління військами США, адміністрування каліфорнійського міста Сан-Дієго, фармацевтичний гігант *Pfizer*, корпорація *Boeing*, *Procter & Gamble*, *Cisco Systems* та інші. Здійснюється повнотекстовий пошук по запитах більш ніж на п'ятдесяти мовах. Підтримує функції пошуку захищеної інформації на закритих серверах.

Пошукова система *mnoGoSearch* (*mnogosearch.org*) - універсальна, орієнтована для інтернет- або інтранет-серверів. Індексує інформацію, яка сканується по локальних дисках або відповідно до протоколів *http*, *ftp*, *nnntp*. Працює з документами у форматах *html*, *txt*, *doc*, *pdf*. Здійснює налаштування запитів за допомогою *html*-шаблонів. Забезпечує зберігання даних у реляційних СУБД. Система має версії для *Linux* та *Windows*.

Greenstone (www.greenstone.org) - система, яка орієнтована на створення цифрових бібліотек. Включає пошук з попереднім індексуванням по документах форматів doc, pdf тощо, які представлені у вигляді архіву. Система створює каталог документів, конвертує їх в html-формат та забезпечує віддалений доступ до бібліотеки за допомогою браузера.

На рис. 2 надана інформація з ресурсу [2], «згідно зі статистикою *Statcounter*, рейтинг популярності пошукових систем у світі виглядає так:»

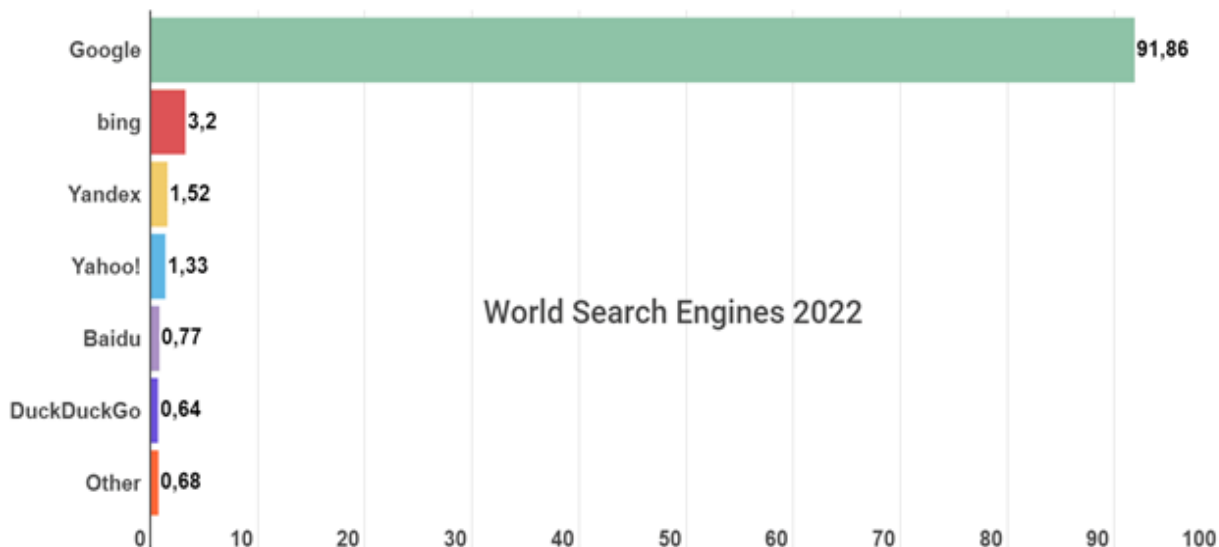

Рис. 2. Рейтинг популярності пошукових систем у світі

Для використання в навчальному процесі можна посилатись на дані ресурсу «Українські пошукові сервери та каталоги» [3]:

- МЕТА–Україна: <http://meta.ua/>;
- *UaPortal*: <http://www.uaportal.com/>;
- *Brama*: <http://www.brama.com/>;
- *Internetri*: <http://www.internetri.net/>;
- *Uazone*: <http://www.uazone.net/>;
- *Google* Україна: <https://www.google.com.ua/>.

Для додаткової інформованості користувачів надаємо таблицю можливого вибору пошукової системи в процесі практичної діяльності.

№	Назва	Режим доступу	Функціональні особливості
1.	<i>Google</i>	www.google.com	Понад 90% світового ринку
2.	<i>Microsoft Bing</i>	www.bing.com	Друга за відвідуваністю пошукова система у світі
3.	<i>Yahoo Search</i>	in.search.yahoo.com	Один із найкращих системних інструментів пошуку
4.	<i>Baidu Baidu</i>	www.baidu.com	Використовується в Китаї, має багато спільного з <i>Google</i>
5.	<i>DuckDuckGo</i>	duckduckgo.com	Забезпечує достатню конфіденційність даних

№	Назва	Режим доступу	Функціональні особливості
6.	<i>StartPage</i>	<i>www.startpage.com</i>	Приватна система
7.	<i>Ecosia</i>	<i>www.ecosia.org/?c=en</i>	Пошук за тематикою екології
8.	<i>WebCrawler</i>	<i>www.webcrawler.com</i>	Одна із перших систем
9.	<i>You</i>	<i>you.com</i>	Була першою у світі відкритою пошуковою системою
10.	<i>i.ua</i>	<i>www.i.ua</i>	Один із найбільших безкоштовних україномовних сервісів

СПИСОК ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Рудь, І. Пошукові системи як інструмент соціокомунікативних структур суспільства. Інтегровані комунікації, (9), 2022. с. 43-52. Режим доступу: <https://doi.org/10.28925/2524-2644.2020.1.6>.

2. Пошукові системи України та світу: 50+ альтернатив гіганту google. Режим доступу: <https://marketer.ua/ua/rating-of-search-engines-of-ukraine-and-the-world-2022/>.

3. Українські пошукові сервери та каталоги. Режим доступу: http://lib-krm.org/ukr/internet_resources/українські-пошукові-сервери-та-катал/.